www.svoboda-news.com

Entered as second-class matter (No. 761), authorized by the act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — Published by the Ukrainian National Association, 81 Grove Street, Jersey City, N. J.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ЦІНА ЧИСЛА ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. ЧИСЛО 218. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ПОНЕДІЛОК, 19-го ВЕРЕСНЯ 1921. — VOL. XXIX. No. 218. JERSEY CITY, N. J., MONDAY, SEPTEMBER 19, 1921. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

РОБІТНИЧІ ЮНІЇ СТАВЛЯТЬ ПРОПОЗИЦІЇ СЛІДЧОМУ КОМІТЕТОВИ СЕНАТУ

ЧАРЛСТОН, Вест Верджінія, 16. вересня. — Виконавчий уряд сімнайцятого округа союза майнерських юній, Юнайтед Майн Воркерс оф Америка, вислав до сенатора Віліема С. Кеніона, предсідателя сенатового слідчого комітету, котрий розслідує умови в страйковім окрузі в Вест Верджінії, довге письмо, в котрім ставлять комітетови свої пропозиції щодо переслухання ріжних свідків.

Наперед уряд юній домагається, щоби комітет не укривав ніяких зізнань, але оголошував усі заяви і зізнання свідків публично. Опісля перечисляє ряд свідків, які на думку юнійного уряду повинні доконечне бути покликані зізнавати про умови в страйковім окрузі. Межи сими свідками на першім місци поставлено суддю Елберта Гері, голову сталевого трасту, Юнайтид Стейт Стіл Корпорейшен, котрий має мати рішаючий вплив на вест-верджінські вуглеві копалні і диктує усю політику вуглевих підприємців. Кромі нього требаби покликати, на думку юнійних урядників, ще генерального прокуратора з округа, в котрім лежать вест-верджінські майни; д-ра Гетфілда, бувшого губернатора стейту; Томаса Фелтса, президента детективської агенції Болдвин-Фелтс, котра веде боротьбу проти майнерів-страйкарів; шерифів з повітів Мекдаеел і Логен та президента Пенсилвенійської Зелізниці.

Юнійний уряд запрошує комітет сенату, щоби відвідав табор шатер, в котрім 5.000 страйкарів живе з родинами від початку страйку.

СТРАЙК В УГЛЕВИХ КОПАЛНЯХ В КАНЗАС.

ПИТСБУРГ, Канзас, 16. вересня. — Окружна рада Майнерської Юнії стейту Канзас проголосила страйк в двох копалнях Спенсер Нюленд Ковл Ко.

Причиною страйку мало бути непорозуміне через заплату для копалняного коваля.

ПОВОРОТ АМЕРИКАНЦЯ, КОТРОГО СОВЄТИ ДЕРЖАЛИ ЯК ШПИГА,

НЮ ЙОРК, 17. вересня. — Сюди приїхав на корабли „Арабик" американський кореспондент Джан Флик, котрий свого часу виїхав був до Росії, щоби приглянутися большевицьким порядкам, а котрого большевики арештували і держали понад рік зате, що він буцімто шпиг.

Він виїхав до Росії в липни 1920. року, був арештований в Москві 6. серпня, а випущений недавно, коли російські большевики мусіли випустити всіх Американців, щоби дістати голодову поміч. Він оповідав про свій побут в большевицькій тюрмі: Держали його в келії разом з 25 другими вязнями, межи котрими були і метрополит православної церкви і звичайні злочинці, убійники та работники. Їда була усе та сама: вічно три чвертки фунта чорного хліба та миска рибячої зупи, зробленої з рибячих голов та других відпадків. Зараз по приході до тюрми Флик постановив собі, що не дасть тюремному життю поділати на свій ум. Тому він старався мати усе подостатком фізичної роботи: він рубав дрова до кухні, хоч міг від сього увільнитися. Найтяжче враженє зробила на нього монотонна розмова його товаришів недолі. Держали його усе в тій самій тюрмі, лише раз на короткий час перенесли були його до другої тюрми, але по тижневи завернули назад до тої самої тюрми.

В цвітни сього року Флик вийшов на голодовий страйк, бо большевицькі власти вічно йому заручували, що вони не мають ніякого закиду проти нього і незадовго його випустять на волю, а не випускали. Через голодівку вистратив 25 фунтів ваги на тілі.

На запит, чи люди змінилися під большевицьким правлінням, Флик відповів, що не змінилися, лиш всі виглядають дуже худі і обдерті. Бувато ходить з ногами, завиненими в куски паперу. Один Петроград померше місто. З населення, що колись виносило 2 міліони душ, остало всего 400.000, себто одна пята частина. Всі Петроградці виглядають на ходячих трупів, завинених в лахи. На місци давних веселих вулиць, повних всякого добра, нині довгі ряди порожних склепів, поломаних і закурених вікон, попід котрі снуються люди, сумні, похмурі і безнадійні.

СПРАВИ МЕЖИНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ В СПРАВІ РОЗБРОЄННЯ.

ВАШИНГТОН, 16. вересня. — Американський уряд, котрий обмінюється без устанку нотами з другими державами в справі наближаючоїся конференції для обмеженя зброєнь, каже, що всі запрошені держави показують дуже злагідливий настрій. Се видно хочби з того, що вони дуже радо усувають з програми нарад усі ті точки, які могли довести до поважних стичок на конференції. Межи нічим Япан згодився не рушати справи японської іміграції до Злучених Держав ані справи острова Яп. Обі сі справи будуть порішені двома інтересованими сторонами поза конференцією.

КАТАСТРОФА НА ЗЕЛІЗНИЦІ.

На зелізничім торі Лакована Рейлрод Ко. случилася дивна катастрофа, котрої жертвою впало троє людий.

Пасажирський поїзд, що їхав на захід, наїхав коло міста Довер, Ню Джерзі, на величезну скалу граніту, важучу яких 15 тон (30.000 фунтів) котра впала з тягарового поїзду, їдучого тим самим тором. Граніт найшовся на торі через випадок, який случився тягаровому поїздови; якась хиба на колі четвертого з кінця воза сього поїзду викликала те, що чотири вози поїзду відчепилися від решти поїзду. Всі чотири вози були наладовані гранітом, який поїзд віз до будови в нюйорськім порті. Відчепленне наступило так нагло, що і вози і все камінне скотилися по високім зелізничім насипі. Лише одна брила граніту, остала на торі, і на неї власне наїхав повним розгоном особовий поїзд, котрий їхав зараз за товаровим. Через те машиніст особового поїзду не бачив плиту на дорозі. Побачив її аж, як його поїзд був яких 15 стіп від неї. Уже було за пізно здержувати поїзд. Хоч він потягнув машинально за алярмову линву, але поїзд в повнім таки розгоні вдарив на камінь, посуваючи його по торі яких 50 стіп, зриваючи шини і тор. Опісля машина з камінюкою злетіла з тору і покотилася разом з високого насипу, з машиністом і його пічкуром, замкненими в будці. Машиніст, Джозеф Гендерсон з Гобокен, попав під машину. Він ще жив, як надійшла валка робітників його відгрібати, але помер, заким вони до нього докопалися. Кажуть також, що його спарила на пара, випливаюча з льокомотиви. Його пічкур вигрібся зпід машини самий, і його відставлено до шпиталю з поважними внутрішними ушкодженнями. Третою жертвою був один пасажир, котрий стояв в переході межи лавками в першім возі поїзду. Удар кинув його до землі, через що він поніс тяжкі побої на тілі. Другим пасажирам кромі потрясення нічого не сталося; підчас зудару з камінюкою льокомотива відорвалася від поїзду, так що вози не пішли за машиною вниз, але остались на торі.

ЗАВОРУШЕННЯ В ХОЛМІ.

На двірци в Холмі наладували Поляки збіже, яке мало відійти на схід. Зелізничники, які голодують через введенє вільної торговлі, відчепили два вагони збіжа. Тоді поліція арештувала кількох зелізничників. На другий день зібралося перед будинком поліції 700 зелізничників і хотіли силою увільнити товаришів з арешту. Тоді поліція стрілила і убила та ранила кількох людей.

ВЕЛИКА ЛАВА ПРИСЯЖНИХ СУДДІВ ОБЖАЛОВУЄ „ФЕТІ" АРБАКЕЛ ЗА ЗАБІЙСТВО.

В четвер пополудни велика лава присяжних суддів, спеціяльно зложена, розбирала справу комічного актора рухомих образків, Р. Арбакла, знаногопід прізвищем „Фетї", котрий спричинив смерть акторки Верджінії Рапе.

Лава винесла рішенне обжалувати актора за забійство, тобто зате, що він викликав смерть людини, хоч не мав такого наміру.

Заява лави каже: „Ми, велика лава присяжних суддів, обжаловуємо Росков Арбакла о злочин забійства. Росков Арбакел дня 9. вересня 1921 року в місті і повіті Сан Франциско, стейт Каліфорнія, свідомо, несправно і зі злочинним заміром, але без премедитації, завдав смерть одній Верджінії Рапе, котрий то вчинок являється нарушеннем мира і гідности населення стейту Каліфорнія".

Опісля суд установив запоруку на обжалованого, котра має виносити або 5.000 долярів готовими грішми або 10.000 долярів, незменшуючимися на вартости цінними паперами.

Обжалований має зявитися по раз перший в суді в суботу і заявити, чи він признається до вини. Прокуратор заявляє, що він не рішився, чи виступати проти Арбакла як винуватого морду, чи забійства.

Рівночасно Федеральні власти, що мають нагляд над виконуваннем прогибіційного закона, розвели слідство над тим, звідки в готели, на забаві, підчас котрої Росков Арбакел поповнив вчинок, за котрий він тепер відповідає, взялася така маса горячих напитків, що сим вдоволилася таке велике число осіб; прецінь спис усіх осіб, що заходили в кімнату Арбакла, напитися, виносить коло 30.

З ріжних сторін Злучених Держав доносять вісти, що всі театри відмовляються ставити образки, в котрих грав Арбакел. Послідними часами починають те саме робити також з образами, в котрих виступила померша акторка.

ЗАКЛИК СОЦІЯЛІСТИЧНИХ ПИСЬМЕННИКІВ В СПРАВІ ГОЛОДУ В РОСІЇ.

В соціялістичних газетах Европи поміщено заклик, підписаний письменниками ріжних націй, з просьбою о поміч для Росії. Під закликом підписані: Кольвіц, Паке, Бартель, Гросс, Шоу, Бабіс, Анатоль Франс, Форель, Горкій, Андерсон Нексе і Туре Нерман.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

БУДУТЬ ГОЛОСУВАТИ НАД ВІДКЛИКАННЄМ УРЯДНИКІВ.

БИСМАРК, Норт Дакота, 16. вересня. — Конституцією стейту. Нарт Дакота постановляє, що на случай, якби 30 процент управлених до голосования людий зажадало своїми підписами загального голосования в справі відкликання декотрих урядників, таке голосованє має бути з уряду заряджене. Противники теперішних урядників, котрі становлять комісиї, заряджуючу стейтовими промисами Північної Дакоти, зібрали уже 7.000 голосів понад приписаних 30 процент. Тому уряд стейту зарядив голосованє в справі відкликання сих урядників на день 28. жовтня.

МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ В КАНАДІ.

Після приїзду, митрополит граф Андрій Шептицький став гостем епископа Будки, у Виннипегу.

„Моя поїздка не є позітичною", — заявив митрополит новинкареви англійської часописі „Трибюн". „Я бажаю лише переконати Українців Канади і Канадійців про велику потребу помочі для Галичини, головно для сиріт. Коли що не зробиться як найскорше — казав він, — то многим сиротам прийде в поміч хиба смерть".

По своїм тижневім побуті у Виннипегу, митрополит виїздить сего тижня до Едмонтону і вернеться до Виннипегу при кінці вересня. Потім виїде до Злучених Держав, де має поблагословити нового католицького епископа для Українців Злучених Держав і відтак виїде до Бразилії. Митрополит є першою особою, впущеною до Канади на папський пашпорт.

ЛЯЦЬКИЙ РОЗБІЙ.

Село Луків, повіту Ліську, натерпіло ся чимало від лицької напасти. Неодному вкоротили житє побоями. Оттак до смерти побили Максима Варчака, за то, що не хотів пристати „на польські". А перед тим мучили його два дни. Привязали до стовпа і били, поки не добили. За те саме били його рідного брата, Івана, але той якось утік із їх рук нічо. Максим Варчак був справді герем-мучеником. Побитого, скервавленого, привязаного до стовпа, питали: „А бендзеш Полякем?" Але він з погордою, хоть як зболілий, відповів: — І замучте мене, а Ляхом не буду!

А минувшого липня оттаки сталася пригода. Ляхи взяли безправно до війська Тимка Проценик, одинока - сина вдови, Марії Проценик. Він мав ледви 19 літ. Він не хотів служити у ляцькім війську — утік. Та як наближав ся до маминої хати, Поляки застрілили його, як собаку.

І покик то ляцькі опришки будуть збиткуватися у нашім краю?! Н.

ЖИДІВСЬКІ ГАЗЕТИ ПРО СХІДНУ ГАЛИЧИНУ.

Краківський часопис „Нові дзєнник" обговорює справу Сх. Галичини і її становище в міжнародній політиці. Між иншим пише так:

„Хоч ми не малиби вірити в українські надії на інтервенції „одного з премієрів", хочби ми не приписували значіння поголоскам, що Ллойд Джордж уступив Франції в справі Цілеску за будучі уступки в справі Галичини, то все ми можемо майже певно сказати, що від впливом вічних протестів українських, Найвисша Рада буде розглядати це питання."

Дальше поясняє автор статті сен-жерменський трактат, на основі якого Австрія зреклася права до Галичини на користь коаліції, і зазначує, що постанова Найвисшої Ради з дня 28. VI. 1919 уповажнила Польщу тільки до військової окупації, а застерегла собі визначенні границь на пізнійше.

БОЛЬШЕВИКИ РОЗСТРІЛЯЛИ 830 ОСІБ В КИЄВІ

МОСКОВСЬКІ НАЇЗНИКИ БОЯТЬСЯ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО РУХУ, ЯКИЙ ЗРОСТАЄ З КОЖДИМ ДНЕМ.

КОПЕНГАГА, столиця Данії, 16. вересня. — Тут одержано бездротну телеграму з Риги, столиці Латвії, яка сповіщає, що большевицький уряд розстріляв в Києві 830 осіб за заговір проти нього.

Національний рух на Україні зростає з кождим днем. Совєтська преса є занепокоєна. Вона пише, що український національний рух стремить до повалення большевицького правительства.

З НАРАД ЗБОРУ ЛІГИ НАРОДІВ,

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 16. вересня. — Збір Ліги Народів по скінченню загальної дискусії відложив сьогодня свою сесію на кілька днів, аби дати змогу комітетам викінчити свої праці.

Ліга Народів імовірно не прийме Угорщини до свого складу, бо „мала антанта" (Чехословаччина, Югославія і Румунія) сьому противиться. Німеччина не зголосилась о принятте в члени. Латвію й Естонію принято, а Литви ще не принято, бо здержано хвилево її зголошенне ізза невлагодження справи Вильни, яка остає під орудою Ліги Народів.

Збір Ліги Народів має приняти кілька резолюцій в справі помочі голодуючій Росії.

Представник Чехословаччини, М. Осуски, говорив про те, що Чехословаччина зробила для національних меньшостий у своїй республіці.

Лорд Роберт Сесил, котрий заступає британську домініяльну державу, Полудневo-Африканську Спілку, роздав між членів Ліги свою відозву про потребу більшого розголошування діяльности Ліги. Він опелює до великих газет світа, аби прислали до Ліги спосібних журналістів.

ДЕ ВАЛЕРА ПОЯСНЮЄ ЩЕ РАЗ СТАНОВИЩЕ ІРЛЯНДІЇ,

ЛОНДОН, 16. вересня. — Голова ірляндського революційного правительства, Емон де Валера, вислав до британського премієра, Ллойда Джорджа, до місцевости Ґерлоч, в Шотляндії, слідуючу телеграму:

„Я одержав Вашу депешу вчера вночі і счудувався, що Ви не бачите, що колиб ми згодились на конференцію на підставі Вашого листа з 7. с. м., не виясняючи свого становища, становище представників Ірляндії було би зле зрозуміле у хвилі, якби вони засіли до наради, а право Ірляндії потерпіло би дуже богато. В ході цілої переписки Ви означили становище свого правительства. Ми означили своє становище.

„Колиб становища не були так рішучо противні, то на ділі не було б жадного питання до дискусії. Повинно бути очевидним, що у справі як наша, колиб мало прийти до якого висліду, переговірні сторони мусять зійтися без упередження і не звязані жадними условинами хиба такими, які наложать на них звісні ім події. Де Валера".

В ІРЛЯНДІЇ ПАНУЄ ПЕРЕКОНАННЄ, ЩО МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ З ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЄЮ ОХОНЕЧНО ЩЕ НЕ ЗІРВАНІ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 16 вересня. — Тутешні дневники пишуть про відповідь Ллойда Джорджа, в якій він відкликав мирові переговори в Інвернес, що вона спала несподівано як бомба, яка викликала задивованнє, одначе вони не тратять надії, що переговори відновляться, опираючи свою надію на словах британського премієра про „неминучу проволоку".

Панує загальне переконанє, що по обох сторонах є бажанне не допустити до зірвання переговорів, але мерший старатись їх відновити.

Вгадують, що тепер знова черга на британське правительство дати почин до віднови мирових переговорів між обома сторонами.

КАЖУТЬ, ЩО ЛЛОЙД ДЖОРДЖ НЕ ПРИЇДЕ ДО АМЕРИКИ.

ЛОНДОН, 16. вересня. — Тутешні часописі пишуть, що годі повірити, аби премієр Ллойд Джордж мав змогу виїхати на конференцію в справі обмеженя морських оружень до Вашингтону. Справа замиреня Ірляндії, яка ще не покінчена, пишуть вони, не позволить йому покидати Англії.

ФРАНЦУСЬКИЙ ПРЕМІЄР ПРИЇДЕ НА КОНФЕРЕНЦІЮ ДО ВАШИНГТОНУ.

ПАРИЖ, 16. вересня. — На нинішній нараді міністерського кабінету в присутности президента Мільранда премієр Брієн порушив справу своєї поїздки до Злучених Держав на конференцію у Вашингтоні у справі обмеженя морських оружень.

Кабінет згодився на його виїзд і він поробить приготовання до виїзду.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents the copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сіті і заграницею.
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НА ХРУНІВСЬКІЙ СЛУЖБІ.

Звісний з хрунівства Бориско день-в-день пише тесаме проти правительства Галицької України, що пишуть вшехпольські газети у Львові і Варшаві та в Америці, а також платні Пілсудським наймити Яцків, Демянчук і Твердохліб. Ще на поміч тому Борискови прийшов редактор кацапської газети з Олифанту, „Правди", господин Гладик, котрий заграв з ним в одну вшехпольсько-хрунівську дудку проти правительства Галицької України.

Годі сподівитись від вшехполяків і їх слуг як Яцків, Демянчук і Твердохліб, аби писали інакше. Навіть годі від них вимагати, щоби писали інакше. Годі того вимагати і від кацапа Гладика. Бо все те вороги вільної України і вільної її західної сестри, Галичини.

Впрочім, годі вимагати того і від базиляна ксендза Бориска, котрий так як Яцків удає соціяліста, а на ділі тягне до езуїтської Польщі, але ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО СОЮЗА ПОВИННІ ЗАБОРОНИТИ БАЗИЛЯНОВІ БОРИСКОВИ ЗА ЇХ ГРОШІ УПРАВЛЯТИ В ЇХ ГАЗЕТІ ВШЕХПОЛЬСЬКУ ХРУНІВСЬКУ СЛУЖБУ.

Правительство Галицької України є вибране цілим українським народом Галичини. Воно заступає його волю і боронить його прав. Цілий нарід Галицької України і донині однодушно стоїть при своїм правительстві під проводом д-ра Петрушевича і не дасть себе від того становища відтягнути ані жадними обіцянками Пілсудського ані жадними зневагами, які наймит Пілсудського, Яцків сипле на українське правительство Петрушевича.

Тогосамого український нарід вижидає також і від Українців в Злучених Державах і в Канаді. А навіть більше, бож звісно, що тут нема страху перед польським орлом ані опришками Пілсудського. Наш рідний край вижидає від нас помічної руки і захоти до витривалости в боротьбі. Він вижидає, що американські Українці додадуть йому відваги і сили.

Коли хто не вірить, що так є а не інакше, то нехай читає старокраєві газети. А зрештою, богато знає се з листів від своїх кревних і знакомих в Галичині. А кому і се не вистарчає, то нехай розмовиться з тими Українцями, котрі в останних місяцях і тижнях приїхали з Галичини до Америки, а переконається, що український нарід в Галичині признає своє виборне правительство, хотяй воно хвилево на чужині, а не правительство наїзника — Пілсудського.

І треба признати, що переважна часть Українців в Злучених Державах і в Канаді іде за старим краєм і дає йому поміч, яку може, чи то фінансову чи політичної оборони.

Але і тут, на вільній землі американській, найшлися ОДИНИЦІ, котрі схрунили і пішли на службу наїзниці Польщі.

Перший на сторону наїзниці Польщі перейшов недавний ще базилян, товариш Яцкова, ксьондз БОРИСКО. Він узяв для своєї хрунівської служби газету „Народну Волю" і веде пропаганду в користь заборчого правительства Пілсудського.

Чи за тим хрунем пішов ще хто, покищо не знати, але вже досі виявилось і те сумне явище, що члени Українського Робітничого Союза позволяють тому хруневи вже кілька тижнів уживати їх газети для Пілсудських Гломбінських, Галлерів і Грабських.

Колиб щось подібного трафилось серед Чехів, Айриш, Литовців, або якого іншого народу, то такий хрунь не міг би редагувати газети 24 години, але що Українці терплять хрунівство, то терплять і неволю.

Хрунівство є страшне оруже в руках ворога проти поневоленого народу.

Все те, що той базилян Бориско пише проти правительства з вибору українського народу в Галичині, ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ВИКОРИСТОВУЄ ПЕРЕД АЛІЯНТАМИ ПРОТИ НАРОДУ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ. НА ДОКАЗ, ЩО УКРАЇНЦІ НЕ ХОТЯТЬ СВОГО ПРАВЛІННЯ, А ВДОВОЛЯЮТЬСЯ ТИМ СТАНОМ, ЯКИЙ ЙОМУ ЗГОТОВИЛИ ГАЛЛЕР І ПІЛСУДСЬКИЙ. Такими доказами князь Любомірський не міг би виказатись наприклад спомів Литовців на поневолення Литви, але проти Українців має явний доказ хрунівства зі Скрентону. Англійський або чеський чи італійський, дипльомат міг би сказати польським політикам, що через те, що Галлер вивер правительство Галицької України поза її межі і воно остались на чужині безпомічне, воно ще не перестало бути дійсним заступництвом народу, а натомісць Пілсудський через наїзд Галлера ще не став повновласним представником того краю, таксамо як Масарик через засуд на смерть і вигнанне не перестав був ще бути представником чеського народу,—але на се князь любомирський або якийтам Грабський вийме „Народну Волю", подасть запряжений переклад хрунівських статий і скаже, що осьто не лише вшехполяки але і самі Українці кажуть, що правительство Петрушевича то самозванці і порівнують се правительство з якимись бандитами і шахраями. Отже хто є повноправним представником Галичини — спитається князь Любомирський чи який Грабський — чи ті самозванці і шахраї, чи ми?

Для сеї цілі служить і послужить хрунівська робота Бориска в українській газеті.

Се прямо божевільна і злочинна зрадницька робота в користь ворога, якої жиде інший нарід на світі не стерпів би.

СУМНІ РОКОВИНИ.

(Від власного кореспондента).

В неділю, 14. серпня, Польща святкувала перші роковини т. зв. „чуда над Вислою", себто спинення большевицького походу на Варшаву, після чого почався большевицький відворот, який приніс для Польщі такий корисний мировий договір у Ризі.

Та не тільки Польща обходила сі роковини. Обходили їх — тільки з иншим почуттєм як Поляки — також ті наші Придніпрянські Брати, які разом з головним отаманом Петлюрою повірили були в те, що Польща бажає добра Україні і в тій вірі заключили союз з Польщею і поруч з польською армією боролися проти большевиків, думаючи, що борються за красшу долю України.

З яким почуттєм ті наші Придніпрянські Брати зустріли згадані роковини, — про се говорить ось-що їх орган „Українська Трибуна" (ч. 85 з 14-го серпня), яка виходить у Варшаві:

„22. цвітня 1920 Польща в особі своїх дипльоматичних представників підписала умову з Україною. Згідно з сим договором Польща визнала незалежність Української Народньої Республики і заключила з нею не тільки політичний союз, але й військову конвенцію, обовязалася спільними силами боротися проти ворога і не заключати ніяких міжнародних умов проти Української Народньої Республики.

„Україна свято виконала до самого кінця сі умови і разом з Поляками боронила польську державу в тій певности, що спільна перемога на теренах Польщі перейде і в спільну перемогу на теренах України та в міцний і могутній союз двох сусідніх народів.

„Але сталося не так, як гадалося. Коли страшний ворог був розбитий і майже знищений спільними зусиллями, коли він панічно тікав з Правобережа і Київ був цілковито евакуований, наступ був раптово припинений, невелика українська армія опинилися одна без союзника, а в Ризі було підписано договір з вчерашнім спільним ворогом, без жадної участи Української Народньої Республики. Мало того, — українська територія була формально визнана власністю ворогів українського народу.

„Отсі факти власне ми вважали потрібними нагадати нашим читачам в роковини перемоги над большевиками, — перемоги, що вратувала не тільки Варшаву, але й польську державу взагалі.

„Гркі се спогади, але з байки слова не викинеш.

Та сама „Україна Трибуна" містить докладний огляд того, що зробила тоді для оборони Польщі Українська армія. Головна часть української армії стояла тоді на галицькім фронті, заступаючи большевикам дорогу до Галичини; рівночасно 6-та Українська Стрілецька Дивізія мала в своїх руках оборону Замостя, яка буда дуже важною для оборони Варшави. Представивши докладно акцію української армії, автор огляду пише:

„В той час, як українська армія, виконуючи окрему задачу, не дала московським наїздникам і катам забратися на Галичину і зруйнувати один з найважніших промислових районів, Дрогобицький нафтовий район, — частина тої-ж української армії, 6-та Українська Стрілецька дивізія, вклала теж свою посильну долю праці при вратуванню серця Польщі — Варшави, згубивши чимало своїх синів.

„Я нагадую собі слова одного з бувших міністрів Польщі, який коли наша армія переходила через Збруч, сказав твердо: „Польща ніколи не забуде того, що українська армія вратувала нам Львів і Дрогобич".

„Обставини змінилися Вчерашні союзники, шукаючи порятунку від тих самих большевиків пару місяців пізніше, примушені були опинитися в приязній країні за дротами.

„Майже девять місяців сидять вони у таборах — і тепер, в роковини серпневих днів, інтерновані хотіли би почути, що польський нарід, згадуючи минуле, не забуває тих, що чесно виконав свій обовязок у сумні часи, а тепер терпеливо переносить тяжке життє за дротами.

„Тоді вони, в переконанню, що треба обороняти свого союзника від спільного ворога, щоб і самим мати допомогу від того союзника та права на таку допомогу, — чесно й вірно, плече в плече з польським військом, клали своє життє, захищаючи польську державу, польський народ.

„Тепер вони хотіли би, щоб їм було дало змогу принаймнеше терпіти й чекати за дротами кращих часів — повернення до свого рідного краю.

„Обдертим, босим — тепер їм нема куди дітися. А прийдуть вони до дому — і для них настануть такі-ж радісні, як серпневі дні й напевне не забудуть вони того, що було в минулому".

* * *

„Українська Трибуна" виходить під польською цензурою. І коли в ній знаходимо таку оцінку польської віроломности, то можна собі уявити, що діється на дні душі наших Придніпрянських Братів, які прийшли до Польщі з таким довірєм, з яким приходить чесний союзник до союзника, які за Польщу проливали свою кров, а тепер сидять у тій самій Польщі обдерені, в крайній нужді, а то і в таборах для інтернованих.

Так, сумні роковини мають ті наші Придніпрянські Брати, що рік тому назад проливали свою кров за Польщу. Тай не тільки вони, а ціла Україна.

Бо се лилася українська кров за ту саму Польщу, яка від віків є ворогом українського народу. Читайте, що пишуть наші Придніпрянські Брати. **Вони обороняли для Польщі Львів і Дрогобич!** Так, вони обороняли для Польщі старинну українську землю Галичини, щоби Польща спокійно могла над нею панувати і винищувати український нарід.

А те, що Польща держить тепер у своїх руках Підляше, Холмщину, Волинь і катує там український нарід, — чи не вони причинилися до того? Адже головний отаман Петлюра в варшавськім договорі з 22. цвітня 1920 згодився, щоб ті землі належали до Польщі! А потім українська армія, помігши Польщі побити большевиків, причинилася до того, що Польща могла в Ризі диктувати большевикам умови мира й закріпити мировим договором своє панування над тими українськими землями.

Тепер чейже й сам головний отаман Петлюра бачить, що не для добра України заключав він договори з Польщею, відступаючи їй великі простори України, що не за Україну клала свої голови українська армія, йдучи разом з Поляками проти большевиків, тільки за Польщу, за то, щоб Польща могла спокійно панувати на українських землях і катувати український нарід.

Трагедія наших Придніпрянських Братів була в тім, що вони самі не знали Польщі, а своїм Галицьким Братам, які Польщу добре знали, не хотіли вірити.

Вони повірили в хитрі обіцянки Польщі, що вона, — коли Українська Народня Республика відступить їй часть українських земель (Підляше, Холмщину, Галичину і Волинь) — на осталій части українських земель поможе укріпити українську державу.

А тимчасом Польщі було зовсім не в думці будувати українську державу, Польща є для української держави непримиримим ворогом. Ясна річ, що коли український нарід буде мати свою державу, то швидше чи пізніше мусить захотіти визволити всі українські землі зпід чужого панування. Тоді Польща втратила би ті українські землі, над якими хоче на віки панувати. Тому Польща не хоче української держави. Польща волить, щоб на її границі була не польська, а російська держава. Російській державі менше буде залежати на тім, що часть українських земель буде в польській неволі. З російською державою Польща зможе поділитися українськими землями, як се і сталося в Ризі.

Польща хотіла мати тільки від головного отамана Петлюри, який уважався представником української державности, признанне, що українські землі Підляша, Холмщини, Галичини й Волині належаться Польщі, і хотіла мати українську армію для помочи в боротьбі з большевиками. Коли-ж при помочи української армії побила большевиків і примусила їх, щоб вони віддали під польське панування ті українські землі, які перед тим зводився був відступити Польщі Петлюра, — тоді Петлюра був уже Польщі непотрібний.

Вона віроломно зломила договір з Петлюрою, інтернувала його армію, а його правительству не хоче виплатити навіть малої части тих гроший, які винна за вивезене з України добро. Нехай українська інтелігенція, яка схоронилася перед большевиками до Польщі, гине з голоду! Се-ж ліпше для Польщі, коли вигине національно відома верства українського народу. Польща того хоче!

Як би не поміч української армії, — хто знає, чи нині українська справа не стояла би ліпше. Коли-б Польща не була побила большевиків, у війну між Польщею й большевиками була би вмішалася антанта. Може бути, що прийшло би до конференції в Лондоні, яку предкладала большевицька Англія (телеграма Керзона до Чичеріна з 11. липня 1920). На тій конференції мали бути висувані також представники східної Галичини і порішена доля сього краю. Може бути, що хоч українська земля Галичини була би тепер свобідна. А тоді в ній могли би зібратися всі українські сили, які тепер поневіряються на чужині, щоби працювати для української справи.

Та хоч як усе те сумне, — а все таки нема зла без добра. Се віроломне поведенне Польщі отворило нашим Придніпрянським Братам очи на те, хто се Польща і яким духом дише вона до українського народу. Що вони вже тепер се знають, свідчать про се хочби й висше наведені думки з „Української Трибуни".

Можна надіятися, що вже ніколи більше не вдасться Польщі розєдинити Придніпрянських і Галицьких Українців, як се їй було тепер вдалося, що тепер весь український нарід, — Придніпрянці так само, як і Галичани, — твердо буде тямити, що Польща — його ворог.

Нехай-же забудеться роздор між Придніпрянцями й Галичанами, зроблений хитрою ворожою Польщею! Нехай всі сини України знов обєднаються духом до боротьби за ліпшу будучність.

Гайдельберг, 17. серпня 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

Остап Вішшина.

НА ЧУЖИНІ...

Тяжко жити сиротині
Без рідні...
Та ще важче на чужині
Упливають в самотині
Ночі й дні...

Тяжко жити на чужині
Мов зза грат...
Та ще важче стало нині...
Внув, що ріже на Вкраїні
Брате брат...

27. V. 921 р.

ТРОЦЬКИЙ ЗАВДАЄ БРЕХНЮ СВОЇМ АГЕНТАМ.

Як доносять большевицькі телеграми, до Києва, столиці України, приїхав большевицький міністер війни, Лев Троцький, щоби особисто проводити кампанію червоної армії проти повстанських банд на Україні.

В слід за тим доносять з тих самих жерел, що зараз по проголошенню безпощадної війни проти українських селянських повстанців Львом Троцьким сі повстанці настрашилися так, що почали один за другим піддаватися російським комісарам. Межи другими мав піддатися відомий провідник українських повстанців отаман Лихо.

Такі донесення шлють тепер урядові телеграфічні бюра московських комісарів. З дива не можна зійти, що таке вони доносять. Невже вони не знають, що їх агенти в Америці вже сто разів передовші писали, і тисячу разів доносили з ріжних „певних жерел", що на Україні повстань нема і всі селяни там вдоволені тим раєм, який для них зготовили московські большевики?

ПРОТЕСТИ ДО ЗБОРУ ЛІГИ НАРОДІВ.

З нагоди сьогорічної сесії Збору Ліги Народів українські організації в Америці висилають протести проти продовжування польської військової окупації Галичини, а з домаганнем увільнення сього українського краю з польського наїзду та признання йому права самоозначення.

Всі телеграфічні протести, яких відпісі прислано до нашої часописі, містимо за порядком.

5.

ШЕМОКИН, ПА.

Українська громада в Шемокин, Па., вислала отсю каблеграму:

Dr. Van Karnebeek,
President Assembly League of Nations, Geneve, Switzerland.

Three thousand Galician Ukrainians resident in Shamokin, Pa., and organized in undersigned societies, appeal to you in name of humanity to liberate Free Galicia from Polish occupation by restoring to power the Ukrainian government under Eugen Petrushevich.

Rev. V. Spolitakewicz, Rector of Ukrainian Catholic Church.
M. Polymak, Pres. of St. Cyril & Methody Society.
M. Kalik, President of St. Peter & Paul Soc'y.
B. Chayaga, President of St. Andrew Society.
Theo. Worbach, President of St. Demetrius Society.
L. Kapuscianky, President of St. Michael Society.
A. Yankovich, President of St. Anna Society.
Theo. Strychonky, Pres. Adm. of St. Michael Society.
M. Novak, President of Blessed Virgin Society.
N. Hudynko, President of Shewchenko Society.
A. Drozdiak, President of Bandurist Society.
P. Bobak, President of Brotherhood Society.
A. Sharshon, Pres. of American Citizens Club.

6.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Українці з Елизабет, Н. Дж., вислали слідуючу каблеграму:

Dr. Van Karnebeek,
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland.

Ukrainians of Elizabeth, N. J., ask you to use your influence to discontinue the cruel occupation of Eastern Galicia by Polish armies and to establish Ukrainian government under Eugen Petrushevich.

ST. VLADIMIR SOCIETY:
V. Lewczyk, President
D. Stadnyk, Secretary.

7.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Від української громади у Вунсакет, Р. Ай., вислано отсі протести до Ліги Народів:

Dr. Van Karnebeek
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland.

The Americans of Ukrainian ancestry and Ukrainians from East Galicia appeal to the League of Nations to end cruel Polish occupation of Ukrainian East Galicia and to restore the authority of Galician National Assembly under Dr. Eugene Petrushevish who heads lawfully constituted and elected Government of East Galician people.

UKRAINIAN NAT'L ASS'N ZAPOROZKA SICH:
Martin Proborinsky, President,
Yakim Sharawara, Secretary.

8.

Dr. Van Karnebeek
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland.

On the principles of humanity we appeal to you to use your influence in order to remove the Polish bloody occupation of East Galicia and to establish a legitimate government by the will of the people.

UKRAINIAN ASS'N SOKIL:
Nicholas Lafotsky, President,
Andrew Sushe, Secretary.

9.

Dr. Van Karnebeek
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland.

Ukrainians natives of East Galicia constituting catholic congregation of St. Michael in Woonsocket, R. I. in the name of justice request that the League of Nations decide to order withdrawal of Polish army of occupation from East Galicia and restore legal government of the Ukrainian constituent assembly. Conscience of humanity demand liberation of Ukrainians in East Galicia who have suffered intolerable wrongs.

Rev. Miron Zalitach, President,
Hnat Teper, Secretary.

10.

Dr. Van Karnebeek
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland.

Whereas the Polish forces occupying East Galicia are perpetrating the most barbarous and unheard of crimes and atrocities against the Ukrainian population, are bringing the country to economic ruin, and are subjecting to brutal religious and political persecution all the non-Polish people of East Galicia, we Americans of Ukrainian extraction and Ukrainians residing ni Woonsocket, R. I. protest vehemently against the surrender of Ukrainian East Galicia to the barbarous Polish military occupation, denounce this military occupation as the greatest obstacle and danger to the conclusion of peace in Eastern Europe and we demand that the people of East Galicia be permitted freely to elect their own government

Michael Chaharin, President,
Paul Mishanec, Secretary.

11.

Dr. Van Karnebeek
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland

We American Citizens natives of East Galicia alarmed over the fate of the Ukrainians in East Galicia under the Polish rule request the League of Nations to prevent the extermination of our relatives and assist them in formation of their own government.

AMERICAN UKRAINIAN CITIZEN CLUB:
Joseph Lipsky, President.

12.

Dr. Van Karnebeek
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland.

For humanity's sake save Ukrainians in East Galicia from Polish atrocitips and help them to get their freedom.

UKRAINIAN WOMEN ASS'N
Julia Basen, President,
Catharine Mod, Secretary.

13.

Dr. Van Karnebeek
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland

Ukrainian National Committee in Woonsocket, R. I. representing organized Ukrainians natives of East Galicia appeals to the League of Nations to liberate East Galicia from brutal Polish occupation and to let our brothers and sisters in East Galicia have their elected government established by West Ukrainian national assembly under Dr. Eugen Petrushevich.

Stephen Gurbel, President.
Ivan Jancyshin,
Hnat Krawete, Secretaries.

14.

Dr. Van Karnebeek
President Assembly League of Nations, Geneva, Switzerland.

Help our parents in East Galicia to free themselves from Polish yoke and form their own State.

FOR UKRAINIAN SCHOOL CHILDREN:
Mary Proroshok, *Mary Chaharin*,
Mary Kopko, *Wasyl Kozak*, *Stephen Herman*, *Eugen Lipsky*.

15.

БРУКЛИН, Н. Й.

Українська громада в Брукліні, Н. Й., вислала отсей протест:

League of Nations Assembly,
Geneva, Switzerland.

In name of Ukrainians of Brooklyn, New York, Saint Demeter's Society enter vigorous protest against continuation of Polish occupation of Ukrainian Galicia and beseech League to remove cruel Polish occupant and restore legal popular Petrushevich Government.

Paul Swidinsky, *Simon Shish*,
John Sybak.

ПРОТЕСТИ ДО ЛІГИ НАРОДІВ.

АМЕРИКАНСЬКІ І КАНАДІЙСЬКІ УКРАЇНЦІ, ВИКОРИСТАЙТЕ ХВИЛЮ І НАГОДУ, ЩОБ ПОМОГТИ ВАШИМ БРАТЯМ І СЕСТРАМ В РІДНОМУ КРАЮ!

З уваги, що сесія Збору Ліґи Народів має скінчитися ще сього місяця, ті українські орґанізації в Злучених Державах і в Канаді, котрі мали намір вислати протести проти продовжування польської окупації Східної Галичини, добре зроблять, коли вишлють такі протести, хотяйби лиш дуже короткі, але зараз телеграфічною дорогою.

Протести писменні можуть прийти вже запізно для спонукання постанов Збору Ліґи Народів у справі Східної Галичини, але телеграфічні, вислані сього тижня, можуть наспіти ще в саму пору.

Всі телеграми просимо також прислати до „Свободи" для поміщення.

Телеграми можна адресувати так:

Dr. VAN KARNEBEEK, President Assembly League of Nations, Geneve, Switzerland.

ЗАМІТКА. — Каблеграми можна також посилати по зниженій ціні, а саме за половину ціни (ліферд гарф рейт) або навіть яко каблеві листи (кейбел леттерс). Різниця в доставі каблеграм є всего яких 24 годин, а в ціні велика.

ДОПИСІ

ВУДГЕЙВЕН, Н. Й.

Чи треба нам інтелігенції, чи ні?

Чому московсько-ляцькі ідіоти так гавкають на нашу інтелігенцію, на наших народних провідників? А от чому: Вам, дорогі Сини і Доньки Руси-України, дуже добре відомо, що злодії їдуть краєм тоді, коли газда згасить у хаті світло і піде спати. Але як у хаті світло світиться, то хоч би там усі спали, злодій не має відваги йти красти, бо він не є певний, чи в хаті усі сплять, чоли там світло горить. Таксамо мається річ з нашими віковічними гнобителями. Вони не можуть нас обікрасти і вимордувати так довго, доки в нас є ще трошки того світла, тої нашої інтелігенції. Інтелігенція кождого народу то так як світло в домі господаря: вона чуває над усім народним добром і не допускає, щоби се добро попалося в руки лихоїдів. Згасіть ви се світло, вигубіть інтелігентну верству якогонебудь народу, то побачите, що сей нарід засне довгим, глибоким сном, або буде блукатися в темряві і не знайде шляху на світ божий.

Свою гадку я хочу тут поперти одним живим приміром. Недавно тому один білоруський інтелігент скликав був у східній части міста Нью Йорку віче Білоруснів. На тім вічу білоруський нарід мав домагатися від американського правительства, щоби воно визнало Білоруську Республику. На тім вічу я був присутний і чув на власні уши, як один якийсь Москаль так сказав до аранжера згаданого віча: „Ти хочеш будувати білоруську республіку? А деж твоя інтелігенція? Хто-ж буде тою республікою правити, коли Білоруснин не мають своєї інтелігенції?" Білоруський провідник зійшов засоромлений з естради, бо мабуть не знав, що „треба було тому Москалеви відповісти. А він міг сказати московському обединителеви хоч би отсі слова: „Що білоруський нарід, так як і инші немосковські народи в Росії, не має під пору своєї власної інтелігенції, то се вина царського деспотизму і московського режіму, котрий брутальною ногою топтав усі підбиті собою народи і тримав їх у темноті, боячися, щоби вони не відірвались від „одної неділимої Росії".

Але видко, що і в Росії забракло тепер своєї інтелігенції, коли нею аж жидова править, і то ще такі прості ґанделеєві! Та ба! Навіть ті ґанделеєві продовжають стару царську політику і вчать дурного Москаля, що інтелігенція московському народови є такі потрібна, бо без неї буде анархія; не буде в їх державі ані ладу ані проводу.

Отже інтелігенція в кождім народі є потрібна і се кождій людині є зрозуміле. Не розуміє сеї істини лише дурний український комуніст з 7-мої стріти, котрий каже, що української інтелігенції не треба, бо то буржуї, які сплять по готелях, а не так як большевики, що в білий день по парках висипляються. Та тим большевикам півголовкам нема що дуже дивуватися, бо відома річ, що які літа, такий розум (не даром же розумні соціялісти назвали наших комуністів „мальчиками без штанів"). Вони черпають свою науку з Лейбової семинарії, то і думають та роблять, так, як товариші Лейба прикаже.

Ми, свідомі і чесні Українці, на тих капацьких ідіотів не дивімся. Шануймо і любім свою інтелігенцію, бо інтелігенція — се душа кождого народу. Чим більше будемо шанувати наших визначних людий, тим більше довіря вони будуть мати до нас і будуть ревно та щиро працювати над визволенням нашого рідного краю від ляцько-московських деспотів.

Правда, не всі інтелігенти заслугують на однакову пошану від свого народу, алеж не можна цілий інтелігентний загал ігнорувати і зневажати. Через одного чи хочби й кількох малодухів нам не вільно осуджувати всеї нашої інтелігенції і вирікатися своїх народних ідеалів. Так нікчий культурний нарід не робить! Так робили лише вишкроби нашої суспільности, котрі виреклися своїх народних святощів і пішли служити тим, які нашому народови найбільше ріжих кривд заподіяли, найбільше його правдивої крови напоїли.

Не дай, брате і сестро, заразитися тою паршивою ідеєю, яка загнізділася в хоробливих мозках божевільних комуністів зпід Лейбового стягу! Добра то комуна, ділитись українською землею і шкірою! Нехай вони поділять наперед своє, тоді будуть ділити наше! А поки вони сього не зроблять, то нехай до нас не лізуть, бо ми не дамо водити себе за ніс хрунам і запроданцям! Ми вже навбираємо на стільки своєї інтелігенції, що будемо правити своїм краєм лінійки ніж ляцько-московські наймити. Під управою своєї рідної інтелігенції наш нарід певно не бідував би і не гинув би з голоду так, як під режімом придурковатих комуністів.

Ми стараймося ратувати свій рідний край усякими способами. Не закладаймо своїх рук доти, доки не прожеємо зі своїх земель усіх чужинецьких заволоків. Я, хоч тепер зароблено дуже маленько, жертвую, що тільки зможу, на оборону свого краю і свого народу. Я твердо вірю, що коли ми дамо своїй вітчині своє серце, любов і руки, то тоді скінчаться дуже скоро усі наші муки. Я тоді лише повірю в комуну і в те Лейбове царство, коли культурні Американці скажуть: „Ходім, їдьмо до Росії! Там для бідних життє і ми там поліпшимо свою долю". А слухати таких дурнів, які про Росію і про російські порядки поняття не мають, мені не хочеться! Платні большевицькі ягітатори висилають усіх своїх „товаришів" до большевицького раю в Росії, але бодай самі туди не їдуть. Їх і буком до того раю не вижене!

Ми скажім большевицьким крикунам таке: „Їдьте ви, добродітелі робучого народу, до большевицького царства і спробуйте на власній шкірі, яке там добро. Коли ви натішитеся московським Лейбою і його щастям та будете з того вдоволені, тоді ми, бідні робітники, потягнемось уже за вами". Але я певний, що вони такої нашої поради не послухають! Вони дуже добре знають, що в „капіталістичній" Америці ліпше жити ніж у комуністичній Московщині.

Один большевицький ідіот з мого рідного села виїхав недавно до старого краю і тепер кається. Хоч московське большевицьке царство йому тепер під носом, то він туди не поїхав, але шукає способів, аби дістатися назад до Америки. Видно, він на місци набрався з практики більше розуму, ніж з тутешних комуністичних шмат.

Хто на горячім попіску, той і на студене дмухає. З тих стакорькраєвих листів, які тут приходять, кождому ясно, що бо багато наших легковірних людий упали жертвою большевицького засліплення і большевицької нечесної аґітації. Я належу до тих людий, котрі не вірять, доки не змірять. Такої засади тримаємо всі Українці і Українки в Америці. Большевицька річ брехати, а наша річ їм в очи наплювати!

Нехай живе вільна Україна й український нарід, бідний та пограбований! Нехай живе наша українська інтелігенція! Проч з Москвою і Варшавою! Нехай буде Москві для Москалів, Варшава для Поляків, а Київ і Львів для Українців! Тоді буде в Европі мир і лад, а инакше — ніколи!

Николай Костів.

ТОЛІДО, О.

Кого то наші большевики уважають контрреволюціонерами.

Сими днями я дістав зі старого краю лист, який своїм змістом є подібний до всіх тих стакраєвих листів, котрі щастя подибуємо в нашій „Свободі". Написала той лист відкрита українська жінка, Амалія Вітушинська з Вигоди, повіт Долина (Галичина). Я позволю собі навести тут важнійші уступи з того листа. Ось послухайте:

Дорогий Товаришу Вітушинський!

Ваш лист я отримала 22. червня і зараз на него відписую. Дякую Вам за мандсланий Вами в тім листі один доляр, котрий мені богато поміг, бо я купила за него один метер бульби для своїх голодних діточок. Діти питаються: „Біжи ти, мамо, взяла гроші на тую бульбу?". А я їм відповіла: „Ту ваш стрийко був такий милосердий і прислав ті гроші з Америки".

Дорогий Товаришу! Я і мої діти молилися за Ваше здоровлє і просили Бога, щоби Ви богато тисяч долярів заробили і мене та мої діточки ще колись чимсь більшим запомогли. Бо можете добре знати, що мені є дуже прикро, коли я Вас як з Америки шукала і тепер о запомогу прошу. І мені колись добре поводилось, а тепер я така нещаслива, що й висказати годі! Мав четверо дітий (три хлопчики і одну доненку) і жаль мені їх дати на себе бо по захоронках діти дуже бідують. Я від Великодня не маю жадної помочі, бо не знаю, чи мій чоловік Іван (він походить з повіту бородчанського) жиє, чи ні. Як покинули його до австрійської війни, то він попався до російської неволі. З початку він писав до мене листи з Сибіри, а остатних два роки я вже не маю від него ніякої вісточки. Мабуть він уже до мене і до своїх діточок більше не напише...

Дорогий Товаришу! Як Ваша ласка, то попросіть Ви своїх товаришів в Америці, щоби вони скинулися для мене по долярови і виратували мої діточки від голодової смерти. А може там у вас є які добродійні товариства, котрі зганцулися би моє горе? Не дивуйтеся мені бідній, що я витягаю свою руку по милостиню, бо знаєте, що як бідній потопа, то й брітви хапаєть. Таке й моє: не знаю, кого того берега чепнися.

У нас від кількох днів є дуже велика сльота. Будь ласкавий, пишіть мені до пляка, а через те запаную всяки нечувана доси дорожня. Один метер бульби коштує 900 марок, а метер житя 8.000 марок. Окрім того тут ще є ріжні заколоти, а все те приводить бідний нарід до крайної розпуки. Як я тут з своїми нещасними дітьми вижию, то се хиба лиш одному Богови звісно.

З наведеним висше листом я відносився до тутешних так званих робітників, а вони мені відповіли, що таким людям не треба давати ніякої запомоги, бо то... контрреволюціонери.

Нехай же тепер наші Українці подивиться в лице таким безсовісним робітникам. **Бідна жінка з чотирма дрібними „П'ятачками" які примирають з голоду, то „контрреволюціонери"**, як мусять згинути, щоби свою жінку не пошкодили робітничій справі. Чи чували ви коли, люди добрі, про таких безсердечних звірюк як наші большевики?!

А деж поділося з ваших грудий серце, товариші Дурдели, Дуткевичі і Дмитришині?!

Чи ті, український народ, напятнуєте уже раз тих кирпичників, котрі запродали тебе в московську і ляцьку неволю? Чи ти, народе нещасний, будеш ще довго терпіти між собою таку огидну сволоч, котра умираючу з голоду українську дрібну дітвору називає „контрреволюціонерами"? Чи ти, народе без пуття і чести, будеш ще довго плескати в долоні тим московсько-ляцьким наймитам, які пхаються сиромість на наші збори і віча та розбивають усяку нашу народну роботу?

Народе! Бідний, нещасний народе! Чому ти не шануєш свого народного достоїнства?

Михайло Вітушинський.

(Від Редакції: Коли хто з милосердних читачів „Свободи" може зложити яку жертву для бідної Амалії Вітушинської, то й четверо діточок, нехай ласкаво шле жертву на адресу: Mike Witushynsky, Box 40, St. D, Toledo, O.).

НА УКРАЇНУ

Прямі получення до всіх портів України. Добрий харч і подостатком. Осібні кімнати. Обмірні місця на деку. Всякі вигоди новітних кораблів.

RED STAR LINE

Корабли відходять кождого тижня
Pier 58-62 North River, New York

Finland	Антверпен	1. жовтня
Zeeland	Шербург	15. жовт.
Kroonland	Плімавт	17. верес
Lapland		27. верес
Samland	Гамбург	15. жовт
Gothland	Лібава, Данціг	22 вересня

Лише 3-та клясе:

AMERICAN LINE

Manchuria	до Гамбурґ і Данціг через Шербург	6. жовт.
Mongolia	до Гамбурґ і Данціг через Шербург	8. верес
Minnekada	до Гамбурґ і Данціг	22. верес.

WHITE STAR LINE

Adriatic	до Шербург і Саутгемптон	5. жовт.
Olympic		24. верес

INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE CO.

власник 115 кораблів—спосмкість 1,250.000 тон

9 Broadway, New York City

або місцевих агентів

КАЗКИ ДЛЯ ВЕЛИКИХ І МАЛИХ.

Зуби болять. Так болять, що годі витримати. Йдеш до зубаря. Він оглядає і каже: зуб нічого не варт. Треба вирвати."

Вирвав і тебе не болить.

Та болить голова. Так болить, що мало не лусне. І зимним платком її обкручуєш і листок капустяний кладеш, — не помагає, болить. Йдеш до лікаря, він обдивляє тебе, аде не вжеж скаже: „треба відрізати голову, бо вона нічого не варта, а як відріжу, то перестане боліти?"

І не вжеж хочби він так сказав, ти дай собі відрізати голову, щоби не боліла...?

Росія була хора, дуже хора. Можливо, що треба було вирвати деякі зуби, дати їй на прочищення, тощо.

Але приїхали до хорої знамениті хірурги, Ленін, Троцький і Ко. і не оглянувши як слід, сказали: „треба голову відтяти."

І тнуть. Тнуть, не від разу, а по трошки, на ради. Голова велика, кріпко тримається вязів і відрізати не легко.

Але от-от і вони таки відрізнуть.

Хора вже харчить, вже її зніці більшом заходять, конає. А Европа стоїть і дивиться.

Европа нагадує мені того хлопчика, що ради приглядається, як кухар курку ріже.

З такого хлопчика легко бує дубецуф. Не оден з них на шибениці скінчив.

* * *

Коли римський плебс вийшов на Святу гору і сказав: „най собі патриці самі дають раду", до них потьопав старенький Мененій Агрипа і розповів їм казочку. Ось вона:

„Збунтувалися раз руки й ноги, рот і очі проти жолудка. „Не будемо живити цього дармоїда!" І не хотіли носити жолудка а руки не хотіли подавати йому харчів, а рот не хотів жовати, — най гине! І ослаб жолудок, але разом з ним ослабли руки, ноги і ціле тіло."

І висували плебеї отсеї казочки і вернули до ниму і стали працювати як перше.

Тую казочку розказують нам дві тисячі літ, вона надрукована у всіх історіях Риму на усіх мовах, — і на нашій теж.

А дивіть! Ми її не розуміємо й доси.

* * *

Умираючий батько прикликав своїх синів до себе і сказав: „Ось дивіть! У мене в руці три прути, звязані до купи. Може я вже сили не маю і тому їх зломити не можу, беріть і ломіть ви!"

І брали сини ті прути з рук свого батька, ломили і жаден не годен був зломити.

А тоді батько розвязав ті прути, роздав по одному синам і сказав: „А тепер ломіть!"

І тепер кожний з них легко зломив свій прут.

„Таксамо буде і з вами — говорив батько. — Коли ви будете триматися купи, то не зломить вас ніяка люта сила, а по одному хто буде дасть вам раду!"

Те саме до українських партій говорить тяжко хора Україна, а вони й дальше тягаються за чуби.

* * *

Були раз два коні, карий і гнідий.

Їх запрягли до возу, віз навантажили великими тягарами, — тягніть!

А погані наймити, замісць попхнути віз з місця, витарабанилися на його і нуж бачевном вадити то карого, то гнідого то обох нараз.

А вони рвалися і гайта і вісьта, підплигували та підтибували, а тоді нуж себе кусали. Такі добре кусалися!

Була раз Велика Україна і Західна Україна...

Казати, чи перестати?

* * *

Колись я читав, як у Китаю тратять людий. Не по одному, а гуртом, щоб не було великого кошту. Засудять чоловіка на смерть і він жде, аж призначається таких як він, штук, скажім, десять. Одному приходиться ждати довше, другому коротше, як коли і яке хто щастя має.

А як зберється приписане число кандидатів дешевої подорожі на другий світ, то їх садять у великі клітки і везуть на місце трачення.

А прохожі стають по дорозі і дивляться. Дехто вигрожує кулаком, дехто зітхне, чоловік чоловікови не рівний і що чоловік, то розум. Це звісно.

А ті, що в клітках теж не одне роблять. Деякі показують прохожим язик, другі плюють крізь щаблі, а треті ще й там, у клітці счіпляться з собою та водяться за коси та царапають собі очи довгими, гострими ніхтями.

Що чоловік — то вдача.

Не знаю кому цей образ нагадується мені нераз, особливо тепер, коли я читаю наші газети...

* * *

„Горпино! Вставайте та біжіть з коновкою до ріки, бо стріха на вашій хаті горить!"

„Ой лишенько мое! А яж не причесана, і не зачіпена, і коралі в скрині тай не знаю з чим мені йти, з ведром, чи з коновкою. Порадьте мені: з ведром, чи з коновкою? З ведром. Ні, з коновкою, ні таки з ведром. Ій Богу не знаю!"

„Українці вставайте, стріха на вашій хаті горить. Спасайте Україну!"

„А якаж тая Україна повинна бути: гетьманська, республиканська, чи радянська? Га?"

Л.

ГУЦУЛЬСЬКИЙ ПРОЦЕС.

Небаром пічнеться в Коломиї процес проти обжалованих о „зраду стану" Гуцулів, який з огляду на свої розмір, чисел обжалованих, публику і чужосторонних кореспонденті відбудеться в салі „Щадничої Каси".

ДЕРЕВНИЙ ГРИБ.

Товариство інжинірів, що займаються відбудовою знищених війною будинків, переконалося, що дерево призначене на будову, не повинно спиратися в літі ані на весні, бо тоді кидається на нім гриб. Гриб точить цілу будову і шкодить здоровлю людий, що в такій хаті мешкають. Інжинири впевняють, що найкраще стинати дерево а головно сосни в зимі, тоді гриб до дерева ніколи не йметься. Найкраща пора, рубати ліс на будову, то грудень, січень і лютий. Відбудовуючі інжинири представили урядови, що було би добре, щоби кождий продавець дерева зазначив на дереві, коли воно рубане, а кожду неправдиву дату треба би карати, як звичайний обман.

United States Lines

ВІДІЗДЕ З НЮ ЙОРКУ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ ПРЯМО ДО БРЕМЕН І ҐДАНЬСКА

POTOMAC ..... SEPT. 22, NOV. 5, DEC. 24
HUDSON ..... OCTOBER 15, DECEMBER 3
PAHANDLE STATE ..... OCT. 22, DEC. 10

Коротка дорога до Чехо-Словакії і Галичини через Boulogne.

OLD NORTH STATE ..... SEPT. 20
CENTENNIAL STATE ..... OCT. 11, NOV. 1, DEC. 15
PAHANDLE STATE ..... OCT. 25, NOV. 26, DEC. 27

Всі пасажири 3-ої класи дістають кімнати з 2, 4 і 6 місцями.

ПРЯМО до CHERBOURG і ЕВРЕЖЕ

Посільні і найбільші кораблі під американською флаґою.

AMERICA ..... SEPT. 28, NOV. 1, NOV. 29
GEORGE WASHINGTON ..... OCT. 4, NOV. 8, DEC. 8

Зголошуйтесь до корабельних агентів

UNITED STATES LINES

45 Broadway, NEW YORK—Phone Whitehall 2050
ROOSEVELT STEAMSHIP COMPANY, INC.
MOORE & McCORMACK COMPANY, INC.
UNITED AMERICAN LINES COMPANY, INC.
Менаджери Плавби
з рамени **U. S. SHIPPING BOARD**

ЩО ТАКЕ СУХОТИ?

Сухоти се недуга спричинена маленькими бактеріями т. зв. сухітничими туберкулами, які розмножуються найчастіше в легких. Туберкули ті виділюють з себе отрую, яка нищить сусідні клітини. Розмножують ся скоро шляхом ділення на щораз нові туберкули, повільно поширюються вони на цілі легкі і вкінці забивають людину.

Останнім часом доказано, що туберкули часто дістаються до орґанізму в дитячих літах. Деякі з них улягають знищенню, а инші залишаються в безділному стані, чекаючи на нагоду. А нагода трапляється тоді, як орґанізм ослабає. Тоді туберкули зачинають розростатися і множитися.

Цілком здорове тіло не є прийомним полем для розвою туберкул. Перепрацювання, ослаблення, брудне помешкання, пянство, лихі харчі і деякі хороби, як кашель, запалення — все те ослаблює орґанізм і підготовлює грунт сухоти.

Розвій сухіт є дуже повільний і пацієнт може жити від 2 до 10 літ. Часами розвій недуги приспішений і хорий умирає на протязі 6 неділь.

Не всі раси і племена є однаково відпорні на сухоти. Найменше відпорні є Мурини і Індійці.

Першим обявом діяльности туберкулів є формування в легких маленької кульки, в формі головки від шпильки. Через подільшуюче число можна бачити, що кулька та складається з завмерлих клітин, серед яких живуть туберкули. Коли клітини, що окружають туберкули є засладі, то вони з часом улягають знищенню. Так поширюють туберкули дальше, знищені клітини виплюється звичайно при помочі кашлю, а на їх місці лишаються порожні місця. (Але як що орґанізм надходить серед корисних умовин, буває добре прокормлений, а легкі мають свіжий воздух, клітки набирають такої сили, що туберкули не є в стані знищити їх.

Сухоти, се боротьба поміж туберкулами і клітинами. Коли клітини орґанізму є добре відживлювані і мають опіку — в тій боротьбі вони віднесуть побіду. Противно, як комірки орґанізму є занедбані — їхня відпорна сила слабне, туберкули повільно нищать їх і спричинюють смерть.

ВИКАЗ ЖЕРТВ.

П. Гафія Бундзик з Ню Гевен, Конн. зібрала між Волинцями (Галичина) з Львова від слідуючих осіб: М. Скалецька $1.00; Н. Мулакіл; Н. Плутовський, М. Рубас і Н. Рощко по 50 цт.; Ю. Крушельницький, П. Савчук і Ґ. Бурбела по 25 цт.; А. Климковська 10 цт., а сама Гафія Бундзик додала $6.15. Разом $10.00, котрі висилаю на ціль чеком, American Express Co. ч. 2098511 через Амер. Українське Бюро 180 E. 7th St., New York, N. Y.) до Львова.

MILWAUKEE, WIS.

Позір, Українці з Мілвокі й околиці!

Отсим повідомляємо, що **в неділю, 25. вересня с. р.** уладжується **ВЕЛИКЕ ВІЧЕ** з цілої громади мілвокської і просимо всіх щирих Українців і Українок взяти в тім вічу участь, бо то не є віче лишень одного товариства або парохії, але віче всенародне, усьому нашому загалови приступне. **На тім вічу буде обговорюватися справа національної позички для Галицької Республики.** Тож просимо всіх, хто почуває себе сином або донькою української нації, на се віче, конечно прибути. На тім вічу будуть промовити земляки з Мілвокі і Мілвокі.

ЗА УРЯД ВІЧА:
С. Котич, І. Бересневець, Т. Г. Стасюк, С. Ґреневі.

КНИЖКИ ШКІЛЬНІ.

Буквар галицький зі Львова	25 цт.
Буквар „Бджілки" Ґринблат	35 „
Буквар видання Сирітського Дому у Філадельфії	50 „
Український Буквар, Київ	40 „
Буквар для українців	40 „
Читанка II-ка, Львів	25 „
Читанка II-ка, Канада	35 „
Читанка	60 „
Історія Біблійна	60 „
Історія Біблійна більша	60 „
Катехизм	30 „

Замовляйте посилайте на адресу:

UKRAINIAN BOOK STORE,
437 N. Sixth Ave., Scranton, Pa.
18, 20,22

ЧОМУ ВАБИЛОНЦІ ДІСТАЛИСЯ ДО ЄГИПЕТЬСКОЇ НЕВОЛІ?

На повисше питання небудь хто вміє відповісти. Вабилонці були більше цивілізовані чим Єгиптяне. Вабилонці мали заведений земельний ґвоздуваву і їх них вирилося знання, спеціально розуміли вони на астрономії та будові. Вони були сі, котрі виставили великі будови на будові, а навіть як з одних найбільших творів світа, а помимо сего дісталися вони до неволі в єгипетської. Се сталося тому, що вони забули, що і четверо діточок, нехай заміє сю жертву на адресу: Mike Witushynsky, Box 40, St. D, Toledo, O.).

ПАШПОРТИ, ВІЗИ, ПАШПОРТИ, справи старокраєві найскорше, найтаніше полагоджує Канцелярія Нотаріяльна. 25лся
T. J. WHITE CO.
229 S. 4th St.
PHILADELPHIA, PA.

Шведсько-Американська Лінія
24 STATE ST.
NEW YORK CITY

СКОРА ОБСЛУГА ПАСАЖИРСЬКА З НОВОГО ЙОРКУ ЧЕРЕЗ ГОТЕНБУРҐ, ШВЕЦІЯ до
S. S. STOCKHOLM відходить OCTOBER 1.
S. S. DROTTNINGHOLM відходить OCT. 15.
Третою клясою до ДАНЦІҐ $135 і $5 податку воєнного. Подорож тревае дванайцять днів. Пасажири третої класи їдуть в кабінах на 2—4 осіб.
Шведського віза непотрібна.
По шифкарти і по інформації в ґаваньстві до всякальних агентів.
SWEDISH AMERICAN LINE: 24 State Street, New York.
CHICAGO OFFICE: 70 Jackson St., Chicago, Ill.

Григорій
КУНАШЕВСЬКИЙ
Представитель всіх Корабельних Ліній.

АГЕНЦІЯ ЗАЛОЖЕНА в 1910 р.

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ
через Антверпен, Бремен, Гамбург, Роттердам, Ґданьск і Триест, на найлутших і найсокорших кораблях.

СТАРАННА ОПІКА ДЛЯ РОДИН.

Пересилка і виміна гроший після курсу дня. ВІДЇЖДЖАЮЧИХ ДО ВИМІНИ ГРОШИЙ НЕ ЗМУШУЄСЬ.

По належні інформації і аплікації на пашпорти удавайтесь до знаного всім від много літ ГРИГОРІЯ КУНАШЕВСЬКОГО, на адрес:
G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N.Y.

За добру обслугу жіноцтва відвіду сподівається задовольити і Вас.

УКРАЇНЦІ!

ЕСЛИ ХОЧЕТЕ МАТИ ДОБРУ І ВИГІДНУ ПОДОРОЖ В КАЮТАХ ДЛЯ ЛЮДИ НА ВЕЛИКИХ ПОСПІШНИХ КОРАБЛЯХ) ТХАТА ВОДОЮ ЛИШ 7 ДНІВ;

ЕСЛИ ХОЧЕТЕ БУТИ СПОКІЙНІ І БЕЗПЕЧНІ ЗІ СВОЇМИ БАГАЖАМИ І МАТИ ЇХ КОЛО СЕБЕ ЧЕРЕЗ ЦІЛИЙ ЧАС ПОДОРОЖИ АЖ ДО ВАШОЇ СТАЦІЇ;

ЕСЛИ НЕ ХОЧЕТЕ ЧЕКАТИ ДОВШЕ В ЮЗ ЙОРКУ ЯК ОДЕН ДЕНЬ, ПРИХОДЬТЕ АБО ПИШЕТЬ ДО НАС, А БУДЕТЕ ВПОВНІ ВДОВОЛЕНІ.

MORRIS ENGEL, Banker,
129 GREENWICH ST., NEW YORK, N. Y.

ГОДИННИК З ЗОЗУЛЕЮ.

Годинник з зазулею зв. Coo-Coo Clock держить незвичайно точно час. Він в дійсности держить час лише як які инші годинки в торговлі, бо доказним є, що всі лінші годинки є ті, що мають важки. Спружиновий годинник ніколи не буде так добре держати час як годинник з важками, бо коли накрутите спружиновий годинник, то з початку спружина є за сильна і годинник ідє за скоро, а при кінци знов спружина слабше і годинник ідє поволи. Зате годинники з важками ідуть все рівно, і се дає ясний доказ, що годинник з важками держить час докладно. Найкращою річию в сім годинику є птиця зозуля, яка криєсь в скритці за дверцями, а коли приїде час удару годині і ці годинк, сі що то птиця в природнім виді отвирає двері і виходить на фронт, стрінує крилами, порушує дзюбом і кукає годині. Те виглядає так природно, що много люди думають, що се правдиві птиці. Крім сего се є гарна окраса для кождої хати. Ріжлені цвіти є в природних красках. Ціна $12.75. Той самий тілько троха менший і має иншу обробу і так само кукає як і той дорозший, тільки меншого розміру, а ціна всего $9.95. При замовленю просимо виразно зазначити, котрий годинник хочете. Вишлять $2.00 задатку а решту заплатите тоді як Вам пакунок принесуть до дому. 12m30

Пишіть на адресу:
UNION CLOCKS CO., 748 No. Hoby St., Dep. 53, CHICAGO, ILL.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ВИПОСТ БЕЗ ПЕРЕСЛАНЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:

ГАМБУРГ	3 класа	$125
ДАНЦІГ	" "	$135
ЛІБАВА	" "	$145

ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ:
„ЛАТВІЯ" — 21. ВЕРЕСНЯ
„ЕСТОНІЯ" — 5. ЖОВТНЯ

Також новий прима лінія між Лібав — Данціг — Галіфакс, Канада.

Зарекомендуйте місце у наших уповажнених агентів у вашому місті, або: BALTIC-AMERICAN LINE, INC. Gen'l. Pass. Agents, 9 Broadway, New York City. C. W. KEMPF, Gen'l Western Agent, 126 N. La Salle St., Chicago, Ill.

ПЕКЛО В ХАТІ!

З ЖИТТЯ НАРОДА В ОДНІЙ ДІЙ.
ЦІНА 15 ЦЕНТІВ

Замовляю висилайте враз з грішми на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING, 30 E. 7th St. New York.

ШИФКАРТИ

продаємо лише по конкуренчних цінах на всі лінії до Галичини і з Галичини і до всіх світових кораблях.

ПАСАЖИРІВ, котрі їдуть до краю на стрічаємо на стациях, забираємо їх на ніч до власного чистого і здорового еміґраційного дому, оцінуємо їх їх пакунками, котрі не жадаючи також асекуруємо і перетримуємо їх пакунки безплатно у своїм сторідні аж до дня відїзду кораблів.

ПАКУНОРТИ висилаємо до всіх місцевостий рідного краю не дамій нуждуючи перерахіями, чеками і почтою і даємо за гроші повну гарантию. Після доручення гроший дамо оригінальні посвідки від осіб, котрим пересилаємо гроші.

ВСІЛЯКІ сторонні справи судові і нотаріальні уміємо полагоджувати.

Також у всіх прочих справах уділяємо совісної поради і дбаємо, щоб ту і тому обслугу найсумлінніше.

УКРАЇНСЬКИЙ БАНКИР
на розі Третої East і Ґранд улиці в Ню Йорку.
HENRY C. ZARO, BANKER
39 COOPER SQ. ST. U. NEW YORK, N. Y.

ЯК ДОСТАТИ ПОЗИЧКУ НА ПОКУПКУ ЗЕМЛІ АБО УЛІПШЕНЯ ФАРМИ.

(З федерального бюра для фармерських Позичок).

Послідними часами богато іміґрантів, фармерів і тих, що хочуть взятись за хліборобство, довідуються про можливість позичок з федеральних земельних банків. Тому подаєм тут головні правила на яких ті державні банки видають позички.

Федеральний закон про фармерські позички війшов в силу в 1916 році. Тим законом Заснувано Федеральне Бюро для Фармерських Позичок, яке наглядає за діяльностю дванайцяти земельних банків, розміщених по всім частинам Америки. Врешті є ще місцеві фармерські кредитні спілки (асоціяції) зложені з не менш як десяти фармерів. На початку 1921 року налічувалось 4139 таких спілок.

Хто хоче дістати позичку з федерального земельного банку, мусить перше всего пристати до місцевої фармерської кредитної спілки. Коли її нема в якій місцевости, то десять фармерів може її там заснувати. Членами такої кредитової спілки можуть бути не лише фармери, а й фармерські робітники та взагалі люде, що хочуть набути фарму. Вступаючи в спілку вони кулюють акції неменш як на 5 процентів тої суми, яку хочуть позичити. Наприкладу, хто хоче позичити 1000 долярів, купує акції на 50 долярів. За ті акції він дістає процент і гроші вертаються йому, коли виплатить позичку. Ті місцеві асоціяції вибирають своїх власних опінщиків і ведуть свою діяльність під контролею федерального банку.

Федеральні банки дають позички в висоті 50 процентів вартости землі і окрім того 20 процентів вартости будинків на фармі. Найменша сума, яку можна позичити, є 100 долярів. Позичаючий платить 6 процентів відсотків від позиченої суми річно.

Позички, на бажання самих фармерів, можуть бути на довгий або на короткий час. Речевець виплати хитається поміж 5 і 40 літ. Найбільш популярні поміж фармерами довготермінові позички на 33 роки.

При такій позичці, наприклад на 100 долярів, позичаючий на протязі 33 літ платить щорічно 7 долярів, і ті оплати покривають і проценти і капітал. Така сама позичка на суму 1000 долярів значить, що на виплату процентів і капіталу треба що року платити 70 долярів, і т. д. Виплачувати можна тез піврічно, що потроки зменшає суму оплачуваних процентів.

Позички федеральних земельних банків видаються лише на перші закладні (моргеч). Одначе з помічю тих позичок можна виплачувати старі невигідні „моргечі", вимінюючи їх на один, з довготерміновими сплатами.

Для стейтів Нової Анґлії, Ню Йорку і Ню Джерзи найблизший федеральний земельний банк є в Спрінґфілд, Мас.

З ДОРОГИ ЖИТТЯ.

Увертура до автономії.

Казали старі люде, що покіпне теля дві корови сссе. Тому то я все має велику віру в значіння і вплиян наших предтавників в Краєвій Раді шкільній.

Зміняються часи і відносини, треба зміняти і тактику оборонюючи маленькі права української більшости у Східній Галичині.

Сьогодня це можна підносити голосу в обороні українського шкільництва, бо нічо не поможе. Треба братися на хитрощі: благорозумно мовчати і льояльно кивати головою... Так і діється в Краєвій Раді шкільній.

А вислід ось який: видано розпорядок, яким зноситься утракізм учительських семинарій, а науку української мови (як обчего єзиника!) обмежується з трьох годин тижнево на дві! Не хочеться вірити, що на українській землі в учительскім семинарі українська мова є „обчим єзиником"...

І поневолі хочеться запитати: хто там з Українців засідає в Раді і де вони були.

Тиберій Горобець.

СКІЛЬКИ Є ЛЮДЕЙ НА ЗЕМЛІ?

Німецькі учені обчислили, скільки є всіх людий на землі. Обчислено в 1916 р., що всіх людей є 1.671 міліонів. Найбільше людей є в Азії, бо 875 міл., в Европі 459, в Америці полудневій 56, в Африці 135, в Австралії 8 міліонів.

ВІД ЗАРЯДУ КНИГАРНІ У. Н. СОЮЗА В НЮ ЙОРКУ.

В книгарни У. Н. Союза в Ню-Йорку є ще дуже ліс книжки, що були в книгарни „Свобода", але є ще й велике число таких книжок, яких в книгарни „Свободи" зовсім не було. Тих книжок нема подати і в каталоґу книгарні „Свободи".

Та богато людий має у себе каталоґ книжок книгарні „Свободи". Тим людям подаємо поименно сіле книжок, яких в каталоґу „Свободи" нема, але вони є в книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, і їх можна замовляти враз з книжками, що є в каталоґу книгарні Свободи.

Ось ті книжки:

Батьківщина й инші опов., Ів. Франка. — Ціна	25
Біля маярни, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	15
Брати Моуглі, опов. з житя дитини між звірами, Р. Кіплінґа (переклав Ю. Сірий). — Ціна	$1.00
Варвара Убрик, оповідание з житя в монастирях. — Ціна	40
Варіяг з 1906 року. — 2. Вірш. — 3. Між бурливими филями, драма	40
Великий сонник. — Ціна	35
В Тумані, оповідання, З. Андреєв. — Ціна	40
Голод, оповідание, В. Винниченка. — Ціна	15
Гумор і Сатира. — Ціна	25
Дарвінізм Еміля Ферріера (переклад з франц.). — Ціна	25
Дня муки. — Одна жінка, оповідание Е. Зола (переклав Ом. Ренко). — Ціна	15
Дві могилі, оповідання з сибірского житя, І. Короленкого. — Ціна	15
Для домашнього огнища, повість, Ів. Франка. — Ціна	35
Домашня кухня, або як варити і печи, Дешортина Лучаківської. — Ціна	40
Еволюція в образах Д. Гирда. — Ціна	$1.25
Евстахій, повість з перших віків християнства, Христо фон Шміц. — Ціна	35
Сімсот мучеників на царській престолі; з німецького переклав М. П. Б. Леонівський. — Ціна	60
Житє і наука грецького фільозофа Сократа з вступним додатком огляду історії фільософії, М. Загірні. — Ціна	15
Житєвих чарта М. Шустаневича. — Ціна	15
Запасна книжка, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	15
Збірка оповідань для української молодіжи. — Ціна	10
Звідки взялася і що значить назва „Русь" і „Україна" Д. Цегельського. — Ціна	15
З журбой радість обнялась, збірка віршів, О. Олеся. — Ціна	15
Ілюстрована сила інквізиції, страшна смерть за віру в Бога. — Ціна	10
Ілюстроване українське письменство в житєписях др. М. Пачовського. — Ціна	15
Індустріяльний юнонізм Данніла де Дент і Промова В. Дебса. — Ціна	15
Історія боротьби віри з наукою Дж. Дрепера (переклав з анґл. М. Павлик). — Ціна	$1.50
Історія Московщини до Петра Великого. — Ціна	15
Історія о золотокрилім лицарю. — Ціна	15
Історія паризької комуни. — Ціна	15
Комендант, журнал студентського кружка за рік 1919. — Ціна	$1.00
Карл Маркс, його житє і наука, Енґельса-Ленера. — Ціна	15
Кожа нішого сонця, оповідання з 2.000 року, Д. Крата. — Ціна	30
Контрасти, нарис, В. Винниченка. — Ціна	15
Короткий нарис політичної економії А. Богданова (перевів М. Д.). — Ціна	$2.50
Короткий огляд української письменства від 11-го до 18-го століття, Ост. Макарушки. — Ціна	15
Кровавий шлях (Шерлок Голмс) з 2-го частия, К. Дойла. — Ціна	15
Кузьма Гриценко, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	15
Латачки, оповідание, Володимира Б. — Ціна	15
Лубенський Монастир, веселі оповідання, О. Прекзупіла. — Ціна	15
Маруся, повість, Гр. Кв. Основяненка. — Ціна	15
Методика граматики Укр. мови В. Кодинського і І. Огоновського. — Ціна	15
Мелодії пісні, оповідання для молодіжи Кн. І. — Ціна	15
На зелених горах, збірка поезій, О. Олеся. — Ціна	15
Нарчена, оповідание, Георгія Г. Чулкова. — Ціна	15
Народ в національність, популярно-наукова розвідка, др. Стефана Грінченського. — Ціна	15
Народні казки ч. 1. — Ціна	15
Народні казки ч. 2. — Ціна	20
Начерк стилістики, поетики і реторики др. Конст. Лучаковського. Ціна	15
Наша рідна мова; Географія України і характер України, Полеща, і Москаля. Написав проф. М. Возняк. — Ціна	15
Національні дні природи А. П. Нечаєва. — Ціна	15
Не підсвайся бідні, оповідание з селянського житя, Др. А. Чайковського. — Ціна	15
Нетри А. Сінклера, в оправі. — Ціна	$1.50
Нічого не бачу, оповідание, А. Кримського. — Ціна	15
Новинський пропасть, Ксаверія Сандрубе, повість в 2-ох томах, Ю. Берного. — Ціна	$2.80
Ні любо — не слухай, брехать не пишай! Ціна	20
Новелі, К. І. Юрія Сірого. — Ціна	15
Новітня суспільність і церква Др. Т. Бартошенка (переклад М. Павлик). — Ціна	15
Оповідання про задарж богів Мих. Драгоманова. — Ціна	15
Оригінальний чоловік і инші оповідання. — Ціна	15
Орлянська дівчина, історичне оповідання про фраци, героїню Іванку Д'Арк. — Ціна	15
Папа чи Христос Ісус М. Ґаєвн. Ціна	15
Перекази старинного світа Ер. Ів. Дем'янчука. — Ціна	15
Північний Бічуг, малюнок з природи Вадима Гавелка. — Ціна	15
Пливучий остров. — Ціна	10
Подорож до місяця Ю. Берного. Ціна	15
Поезії О. Олеся. — Ціна	15
Поезія в Зіднянці, гуц. історичне оповідание з передодня революції, О. Проказуніка. — Ціна	15
Початок радіо, оригінальні взаємости і Дерлиґи Ф. Сіґмісса. — Ціна	15
Послідне хожденє Бога по землі або Бог на Ревнощі, гумористичні поезиї, П. Крата. — Ціна	15
Про нікчемі нервни в історичне розвою Мих. Гавкевича. — Ціна	15
Про світ Божий, бесіди по природознавству, Юр. Сірого. — Ціна	15
Революція в Росії (від 1861 року до найновійших часів), Т. Ф-а. — Ціна	15
Розгін, сатира, Ом. Мазепи. — Ціна	15
Рідна школа читанки перша, Спиридона Черкасенка. — Ціна	15
Рідна Школа, читанка друга, Спиридона Черкасенка. — Ціна	15
Рікнельф Рікальдні, страшний провідир розбійників, романтичне оповідание з минулого століття. — Ціна	15
Робінзон Крузо з образками. — Ціна	$1.00
Робітничі пісні. Збірка В. Голозабінки. — Ціна	15
Розбишаки з Шенгарського лісу, оповідание для народу. — Ціна	20
Розвій поглядів на вселенну А. Дікгона Вайта. — Ціна	15
Смерть Данутуа, поема, Д. Лотоцького. — Ціна	15
Смерть за правду, оповідание про Ів. Гуса, В. Доманицького. — Ціна	15
Соціялізм а релігія Д. Бориска. — Ціна	15
Спочив мій дух і инші оповідання. — Ціна	15
Страшні тайни монастирських вурів. — Ціна	15
Страшний монарх Распутин або Тайни царського двора. — Ціна	15
Таємниця Америки або вплив американської культури зверед Христофа Колумба. — Ціна	15
Тарас Шевченко, в столітні роковини. — Ціна	15
Твори, поезії в 2-ох томах, С. Черкасенка. — Ціна	$2.00
Трагедія галицької України Осипа Мегаса. — Ціна	$1.00
Тропарик або Підручник церковного співу. — Ціна	15
У Зарані слави, події з житя ужгородської Олени й Ігоря і княгині Ольги. — Ціна	15
Унія з Римом Я. Н. Крата. — Ціна	15
Хрунь і Чорт В. Будановського. — Ціна	15
Цариця і коханка або Жінщин загрожена, історія з часів переслідування християн за панування римського цісаря Нерона. — Ціна	15
Цьвіт і душа й инші оповідання. — Ціна	15
Чому попи не женяться? — Ціна	15
Чорнокнорці в неволі й инші оповідання. — Ціна	15
Чужинці, збірка поезій, О. Олеся. — Ціна	15
Ще сталося з Рудольфом, або трагедія на замку Маєрлінґ. — Ціна	15
Що чути тепер в ріднім краю або Україна без хлоба і пана. — Ціна	15
Як кров кружить в нашім тілі і для чим з неї користь др. С. Фішера. — Ціна	15
Як люди навчались числити? М. Чайковського. — Ціна	15
Як Михась, син Мельника, ходив до неба по дімнат. — Ціна	15
Як Мошко вийшов на спілці з Грицьком Кутерногого й инші оповідання. — Ціна	15

ТЕАТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА

Базар, пєса на 4-ри розділи, В. Винниченка. — Ціна	15
Батрани, драма в 4-ох діях, малюнок з робітничого житя, переробив з російського Ф. А. Костенко. — Ціна	25
Безталанна, драма в 5-ох діях, Івана Тобілевича. — Ціна	20
Бурлака, драма в 5-ох діях, Ів. Тобілевича. — Ціна	15
Великий молох, пєса на 3 розділи, В. Винниченка. — Ціна	15
Весна! Пєса на 3 розділи, Ол. Кобилянської. — Ціна	15
Вовки, комедія з житя Полтавських Українців в 3-ох діях зі співами і танцями, К. П. Мирославського. — Ціна	15
Вихідчики, комедія в 1-ім акті, Б. Дудика. — Ціна	15
Вихрест (в чаду кохання), драма в 5-ох діях зі співами і танцями Ізидори Кавської. — Ціна	15
Гей на Івана, гей на Купала, отеретка в 1-ій дії, Петра Федисева. — Ціна	15
Гаптар або Панти, драма в 4-ох діях, М. Л. Кропивницького. — Ціна	15
Дай серцю волю, заведе в неволю, драма в 5-ох діях, М. Кропивницького. — Ціна	15
Двоє, драматичний малюнок на одну дію, Гавриїла Кобзаря. — Ціна	15
Дівочі мрії, трагі-комедія в 6-ох діях, Гавриїла Кобзаря. — Ціна	15
Добрі діти, образ з житя американських школярів в 3-ох діях, Панька Кичма. — Ціна	15
Дурбасівці, драма в 5-ох діях, І. Тобогобного. — Ціна	15
Душогубка, драма в 4-ох діях, Т. Трупенського. — Ціна	15
Дячиха, комедія в 4-ох діях, Т. С. Суліми. — Ціна	15
Сарепський розбой, драма в 5-ох діях, Л. Сутоудського. — Ціна	15
Живий мертвець, жарт на одну дію, Гавриїла Кобзаря. — Ціна	15
Жидівка вихрестка, драма в 5-ох діях, П. І. Тогобочного. — Ціна	15
За другий сим, драма в 5-ох діях, В. П. Тобетовоса. — Ціна	15
За Немань-ду, оперета в 4-ох діях, В. Александрова. — Ціна	15
Запорозький клад, комедія-оперета в 3-ох діях, Винченка-Писаренського. — Ціна	15
Катерина (мужичка), драма в 4-ох діях, Винченка-Писаренського. — Ціна	15
Кохання в мішках (Різдвяна Ніч), водевіл в 1-ій дії зі співами, (після Гоголя) С. Кошинського. — Ціна	15
Мазепа, історична драма в 5-ох діях, С. Кошинського. — Ціна	15
Мавка ми, комедія в 3-ох діях, Т. Устенка-Гармата (після М. Гоголя). — Ціна	15
Маруся Богославка, побутово-історична драма з 5-ох одиних, М. Старицького. — Ціна	15
Мати найнятка, драма в 4-ох діях, І. А. Тогобочного. — Ціна	15
Між двох сил, драма в 5-ох діях, В. Винниченка. — Ціна	15
На сіновалі, жарт на одну дію, Л. Яновської. — Ціна	15
На старостині, жарт на одну дію, Ів. Франка. — Ціна	15
Наталка, водевіл в 1-ій дії, О. Бобинського. — Ціна	15
Не сватайся, не сватай, комедія в 1-ій дії, Ів. Франка. — Ціна	15
Нещасне кохання, драма в 5-ох діях, Винченка-Писаренського. — Ціна	15
Ніч під Івана Купала, драма в 5-ох діях зі співами і музикою, М. Старицького. — Ціна	15
Ориса (В кадкуватій воді), малюнок з міщанського житя в 4-ох діях, А. Ф. Володського. — Ціна	15
Пан ніщо, втрата з 3-ох актах. Написав І. Т. Ф. — Ціна	15
Перший гонорар, фантастична картина в 3-ох діях, написав Ден Зенитинський (на основі казки Л. Толстого), і в Сентіяк, оповідание. — Ціна	15
Повернувся із Сибіру, драма в 5-ох діях, Л. Яновської. — Ціна	15
По-ревізії, етюд в 1-ій дії, Марка Д. Кропивницького. — Ціна	15
Пошлись у дурні, комедія-оперета в 3-ох діях, М. Л. Кропивницького. — Ціна	15
Прометей, драматичний уривок, Н. В. Гетьо (переклав М. Слабінський). — Ціна	15
Простак або Хитрощі жіноти перемагають, комедія в 1-ій дії, Василя Гоголя. — Ціна	15
Самовалка, картина з розвід. житя на Україні в 2-ох діях, В. Шевчинського. — Ціна	15
Сонячна Елдюха, образок сценічний в 3-ох діях. — Ціна	15
Сідини, сценічний жарт на одну дію, Миколи Ярошевича. — Ціна	15
Трійка Гнатьків, комедія в 5-ох діях зі співами і танцями, М. Петрова. — Ціна	15
Халява, жарт з артистичного житя на одну дію. — Ціна	15
Хата за селом або Циганка Аза, драма в 5-ох діях зі співами і танцями, І. К. Галевенчик переклав С. Плаутовський). — Ціна	15
Нервова сиятка, комедія в 4-ох діях, В. Держарчук. — Ціна	15
Щасливий край, жарт в 1-ій дії, Трушка Ковденка. — Ціна	15
Як вони женихалися, жарт на одну дію, А. Володського. — Ціна	15

Та зайкраще буде, що хто хоче замовляти книжки з книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, нехай напише картку по каталоґ тоїж книгарні, а безпроволочно вишлемо його.

У всіх справах, дотоpкаючих книгарні і друкарні У. Н. Союза в Ню Йорку належить удавати ся на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

ДРУКАРНЯ
У. Н. СОЮЗА „СВОБОДА"
виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як:
Статути, програми і тікети на концерти, представлення, пікніки і балі, як також конверти і листові папери для Братств, Товариств і Сестриць.
Проситься всі відділи У Н. Союза удаватися зі всякими замовленями до своєї власної друкарні на адресу
„SVOBODA"
83 Grand Street
Jersey City, N. J.

ГОРЯЧЕ ПІРЕ ПО РІДКІЙ НИЗЬКІЙ ЦІНІ

Видана щойно книжочка „Прямо з фабрики" розкіже Вам як можете набути санітарне пірє на ковдри, перини і подушки, продаване на фунти. Як хочете дешево дістати се пірє, то напишіть до нас на книжочку і пробну ціну. Висилаємо даром. Пишіть сейчас до: American Feather & Pillow Co., Desk F-27, Nashville, Tenn.

Телефон: Dry Dock 1118

ДОК. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
50 St. Marks Pl. (8th St.)
коло Другої Евені

Приймає щоденно: 9—11 рано; 1—2 попол.; 6—8 вечер. У неділі і свята: 9—1 попол.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9 рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Говорить по українськи.
Лічить всі хронічні застрілі слабости мущин і женщин.
ЛІКАРСКА ПОРАДА ДАРОМ
Dr. ZINS
110 EAST 16th ST., N. Y.
між Irving Pl. & Union Sq.
Год. від 9 рано до 8 вечер.
В неділі від 9. рано до 4. пол.
Телефон 1882 Stuyvesant

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить хірурґічні операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304 — 2nd AVENUE,
между 17. а 18. улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

КУПУЙТЕ І ШИРІТЬ
„КРОВАВУ КНИГУ"
в котрій Хряд Західно-Української Народної Республики подає частинний звіт з точними датами, лицького звірства і насильства на землях галицької України.
ЦІНА ПРИМІРНИКА 50 ЦЕНТІВ.
Для поширення інформацій межи Американцями і чужинцями про лицьку самоволю, можемо таку саму книжку в тісскім ціні в англійській мові.
Пишіть на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення звичайні не приймається. За кожне одноразове оголошення в сій рубриці платиться 2 цнти від слова. За більше разів по 1½ цента за слово за кождочасне помішення. Двоpазове оголошення з 5 стрічок $1.00.

Пошукую своєї сестри, ЮЛІЇ (Ульяни) БРЕЛЛО, родом з села Мисиовн, повіт Кросно, Галичина. Прибула до Америки 1902 року. Має десь перебувати коло Ню Йорку. Хтобя о ній знав або вона сама, нехай буде ласкавий написати мені на адресу: MARIJA PILCH, Box 389, Fairmont City, East St. Louis, Ill. 18-19

Пошукую свого кравна, КОСЦЯ ХОПНЯКА (Хоптика) або його жени Анни, з бому Цибульських, котрі кількайцять літ як виїхали до Бразилії. Повідомть зі села Дніпці долинної, повіт Рогатин, Галичина. Хтобя про них знав або вони самі, звольть зголоситись. Дуже важній справі на адресу: FRANK SEMEGEN, 129 Remington St., Rochester, N. Y., North America. 17-22

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, котрий подав свое оголошение в „Свободі" під буквами М. Р. S. звольть подати свою особисту адресу до адвоката, що подав до пересилання мому листа від сторони. 18

КОЛИ ХОЧЕТЕ КУПИТИ ФАРМУ, то напишіть до мене і подаєте свою адресу з ким вишлемо Вам катальоґ з ріжними фармами безплатно. S. KAPLAN, 276 Grand St., New York, N. Y. 07-19

ФАРМИ!

ФАРМИ В ПОВІТІ BUCKS, PA. — 72 акрів фарма, добра земля, муровании будинок за 2 комнат, 2 барни, добрі шлях, 5 коров, 2 коні, 100 курий, свині, гуси, качки, всяка машинерія і збір з поля. Ціна $5000, готівка $2000. Фарма 40 акрів, добрі будинки, близько церковищі, школи, також 4 коровн, 2 коні, 3 свині, 150 курий, много машинерії і збір з поля. Продає за для виїзду до краю. Ціна $3.500, готівки $1500. 18,0,2,8

JOSEPH MOZYNSKI,
826 N. Broad St., Quakertown, Pa.

ФАРМИ ПРОДАЮТЬСЯ З ПОСІВОМ.

Фарма 135 акрів, з великим озером, великий сад, дім 12 кімнат, 15 коров, бугай, 2 коні, 200 курий, 20 гусий, 10 індиків, ціла машинерія. Ціна $6.500, готівка $2500. 17-22

Фарма 95 акрів, дім 9 кімнат, 8 коров, 2 коні, 200 курий, 3 свинеї, ціла машинерія. Ціна $3500, готівкою $1500

Кромі тих маємо ще другі гарні фарми. Голоситись до:
PISARKO & POKUTNY,
406 E. 5th St., New York City.

НА ПРОДАЖ — 97 АКРІВ ЗЕМЛІ З ЛІСОМ

в місті Woodbine, N. J., Cape May County, по 12 долярів за акер, 15 миль коло міста, в місті є 6 фабрик. Голоситись устно або письмо до: 95-
T. J. HRYCEY & CO.,
329 So. Fourth St., Philadelphia, Pa.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ В ОКОЛИЦИ ПЕРШ, Н. Й.

1) Фарма 105 акрів з добрими будинками, близько церковища і стациї залізної; половина орної землі, решта ліс і пасовиско. 6 коров, 2 кіньки, 2 коні, 70 курий, 1 безрога, знаряди рільничі і збір сезонний. Ціна за все $3.000, вплати потрібно $1.200.

2) Фарма 50 акрова з добрими будинками, в дуже добрім положенню при мурованій дорозі близько міста. Є 7 красних коров, 1 кіньки, 2 добрі коні, 50 курий, знаряди рільничі і збір сезонний. Ціна $5000, вплати потрібно $1.300.

3) Фарма 285 акрів з добрими будинками, орної землі є около 150 акрів, решта ліс і пасовиско; є також сад овочевий. 12 коров, 2 кіньки, 100 курий, знаряди рільничі і збір сезонний. Ціна за все $6.000, вплати потрібно $1.500. Властитель спродає тую фарму з повною ходою зараз по зборі.

Також маю тут много инших фарм до спродажи, більших і менших, дешевих і дорозших. По близші поясненни тих фарм пишіть або приїдьте до: A. KOZAKEVICH, Box 168, Parish, N. Y., Oswego Co.

КРИМІНАЛЬНЕ БЮРО ДЕТЕКТИВІВ.

Коли Ви зістали ошукані яким аґентом або як Ви вислали гроші до краю а Вас аґент зводить, або, коли шерп а вони показались ошуканчі, то тілько удайтеся до мене а я Вашу кривду відшукаю. Много людий вже відібрало через мене те, що було ім пропаще. Голоситься до: WM. LAZAKEK, Chief Investigator of Cunningham Detective Bureau, 44 Herbert St., Brooklyn, N. Y., 4th fl., Room 405. 18,20,22

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР І КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

має великий склад книжок всякого роду: Історії, Повісти, Оповідання, Байки, Співанники, Молитвенники, Календарі, Образи релігійні і патріотичні, Стінні календарі, Перепісні картки і много инших річий як Вишивані сорочки, Обруси, фартухи, Рушники, Хустки, Фори, Ґаптарі, вишивання, Канви і Нитки Д. М. С., Вироби з кораліпів, Гердани женські і мужеські, Ґребінці і вартатиці, Ґрамофони і пишучорокої роботи. Катальоґ даром. Адресуйте: 98m
UKRAINSKA KNYHARNIA,
162 E. 4th St., New York, N. Y.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Потребники

без ріжниці в котрій стороні Шікаґо або окольні мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і вносьдайть гроші 36пс
2231 W. Chicago Ave.
Telefon: Seeley 4252